

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
“ СВ.СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ ”
С. ДРАГАНОВЕЦ, ОБЩ. ТЪРГОВИЩЕ
ул. Камчия № 9, тел.: 06003 / 2571, e-mail: ou_draganovec@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ

Директор:

/Мария Янева/

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА
УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ МЕЖДУ ДЕЦАТА И
УЧЕНИЦИТЕ

в Основно училище

„Св.Св.Кирил и Методий” с.Драгановец

Приет на ПС 11.09.2020 г.

I. СЪЩНОСТ НА ПОНЯТИЕТО ТОРМОЗ

Тормозът е форма на насилие, която се определя като сбор от съзнателни негативни постъпки, които са дълготрайни, насочени към един и същ ученик от страна на един ученик или група. Насилието между деца в училище обхваща широк спектър от прояви. Това е явление със сериозни размери и оставя дълготрайни последици върху психичното здраве и поведението, както на децата, които търпят насилие, така и на онези, които го извършват.

Българската дума, която отговаря най-точно на явлението, е „тормоз” (“bullying”).

Ключови в разбирането за тормоза са следните характеристики на това поведение:

Злонамерена проява, която има за цел да нарани или унижи дете;

Извършва се от позиция на силата, като едната страна използва доминиращата си позиция, за да нарани другата физически или психически, да я унизи или изолира от социалния живот;

Повтаря се многократно във времето, а не е еднократен и изолиран акт на агресия.

Физически тормоз – блъскане, щипане, разрушаване, удряне, нанасяне на болка, спъване, затваряне в някое помещение;

Вербален тормоз – подмятания, подигравки, унижение, заплахи, обиди;

Психичен тормоз – подмятане, подиграване, закачане, омаловажаване, заплахи, изнудване, повреждане на имущество, кражба и хвърляне на вещи, заплашителни погледи, неприятелско следене;

Социален тормоз - избягване, игнориране, изключване от дейността, одумване и разпространение на зловни слухове, натиск върху другите да не влизат в приятелски отношения с децата, обект на тормоз, изолиране.

Тормозът може да бъде реален или виртуален. Тук спада разпространяването на: обидни, заплашителни и подигравателни текстови съобщения по мобилен телефон, електронна поща, Skype или Facebook; разпространяване на материали, които уронват достойнството на детето или го унижават; снимането на детето с мобилен телефон и свободното разпространяване на снимки или видео в интернет или други канали без негово съгласие, на слухове, клюки и заплахи в социалните мрежи, крадене на самоличност и др.

II. Цели:

1. С настоящия механизъм искаме да постигнем реален напредък и справяне с насилието и тормоза в училище, чрез конкретни мерки и дейности за превенция, както и с отговорности за действие в проблемни ситуации.

2. Да насочим усилията си към всички проявления на явлението „насилие”/тормоз(булинг), а не само към неговите физически форми.

3. Да говорим открито за тормоза и да формираме у детето нагласи и социални умения, недопускащи насилие.

Да повлияем и променим поведението на всяко дете.

III. МЕРКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ МЕЖДУ УЧЕНИЦИТЕ във ОУ”Св.Св.Кирил и Методий“:

1. На всички нива защита и отстояване на човешките права и проява на междуличностна толерантност.

2. Провеждане на колективни и индивидуални срещи с цел информиране от класните ръководители „Какво е насилие и тормоз? Как да го разпознаваме?” Запознаване с всички видове и форми на насилие и тормоз; Сътрудничество с институциите, които са пряко ангажирани с проблемите на децата – ОЗД, ДАЗД, .

3. Да направят карта на рисковите места, в които са наблюдавали случващо се насилие; Отбелязване на Световния ден на насилието над деца (19.11) и Денят на розовата фланелка (28.02). Запознаване с Националната телефонна линия за деца, претърпели насилие – 116111.

4. Оценка на проблема насилие/тормоз в началото и в края на учебната година. Анкетата се провежда от класните ръководители.

5. Включване в обученията за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти в областта на справяне с училищния тормоз.

IV. НАЧИНИ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ МЕЖДУ УЧЕНИЦИТЕ :

1. Създаване на училищен координационен съвет, който да отговаря за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с тормоза.

1.1 Отговорности: Да проследява изпълнението на конкретните дейности и избрани подходи, да организира срещи и обучения.

Ръководител:

2. Планиране на три нива – класна стая/паралелка, училище, общност.

2.1 **Дейности на ниво класна стая/паралелка** - съгласно Плана за час на класа;

Целта е да се създаде пространство, в което да се говори открито за тормоза и се работи за формирането у учениците на нагласи и социални умения, недопускащи насилие като например емпатия, толерантност и уважение към различията, решаване на конфликти.

2.1.1 Групова работа

2.1.2 Дискусии

2.1.3 Решаване на реални казуси

2.1.4 Социално-психологически тренинги

2.2 Дейности на ниво училище - съгласно Годишен план на ОУ”Св.Св.Кирил и Методий”

2.2.1 Разработване на училищен план за противодействие на училищния тормоз с включени конкретни дейности и мероприятия.

2.2.2 Създаване на програми за развитие на личностни и социални умения.

2.2.3 Дежурства на учители на рискови места, където се е случвало да има тормоз/насилие.

2.2.4 Създаване на сигурна училищна среда и подкрепяща мрежа от специалисти при проблемни ситуации на проявено насилие.

2.2.5 Създаване на единен регистър с цел проследяване на конкретния случаи и взетите мерки за справяне и предотвратяване.

2.2.6 Уведомяване на ОЗД / ДАЗД за всеки случай на дете в риск или при съмнение за риск.

2.2.7. Планирани обучения на педагогическите специалисти за разпознаване и оценка на насилието в училище.

V. ДЕЙСТВИЯ ПРИ РАЗРЕШАВАНЕ НА УСТАНОВЕН УЧИЛИЩЕН ТОРМОЗ МЕЖДУ УЧЕНИЦИТЕ

На първо място важно е да се разграничат случаите, когато не се касае за тормоз, а само за игра или приятелско премерване на силите между учениците. За целта е необходимо да се наблюдава поведението на децата, включително и на тези, които само присъстват без активно да участват. По-голямата част от ситуациите на тормоз следва да бъдат овладени от учителите или възпитателите, а някои и от самите деца. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест.

1. Първа стъпка: Прекратяване на ситуация на тормоз:

Задължение на всеки учител или възпитател е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел. В случай на физически тормоз, учениците трябва да бъдат разделени, да се прекрати физическият контакт между тях незабавно и да се уведоми класния ръководител. Не трябва веднага да се разпитва за случилото се, да се обсъждат причините за насилието или да се изяснява ситуацията. Това следва да се случи на по-късен етап. Важното е учителят или възпитателят ясно да обяви пред всички, че това е насилие и то е недопустимо поведение.

2. Втора стъпка: Реакции спрямо детето, което е упражнило тормоз:

Когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата. Той се прилага от класния ръководител или психолога. Подходът за възстановяване на щетите изисква време и по-задълбочен разговор с ученика. Важно е учителят със спокоен и умерен тон, както и с държанието си, да покаже ясно, че проблемът е в начина на поведение, а не в личността на самия ученик. Ключов момент във възстановяването на щетата е, че класният ръководител разговаря с ученика, а ученикът сам избира и решава как ще поправи грешката си, с което отново ще се възстанови нарушената ценност. С това негово решение трябва да се съгласи и ученикът, който е бил потърпевш от тормоза. Като първа стъпка класният ръководител разговаря с детето. Не е желателно детето да се изслушва съвместно с потърпевшото дете. След изясняване на ситуацията и постигане на договорка, класният ръководител за определен период от време проследява поведението на децата и дава обратна връзка.

3. Трета стъпка: Реакции спрямо дете, което е обект на тормоз:

Работата с деца, които са обект на тормоз, е насочена към формиране у тях на умения за справяне с подобно поведение.

Класният ръководител говори с детето, по възможност още същия ден, за да разбере какво точно се е случило.

Подчертава се поверителността на разговора, като се спомене кои ще бъдат уведомени за случилото се.

Класният ръководител наблюдава детето в следващите дни, за да се уверите как се чувства и при необходимост отново разговаря с него.

4. Четвърта стъпка: Реакции спрямо наблюдателите:

Класният ръководител изтъква поведението на тези ученици, които са се намесили в защита ценностите на училището. Той насърчава учениците за грижата спрямо тормозеното дете.

VI. Училищна система за насочване към други институции

1. Регистриране на ситуации на тормоз

Създава се регистър на училището за регистриране на случаи на тормоз между учениците. Всяка ситуация на тормоз се регистрира и описва от учителя, който я е наблюдавал с цел да се проследи развитието на случая във времето и да се планира подходяща интервенция. Регистърът съдържа следните реквизити: „дата“, „кратко описание на всяка ситуация“, „участници“, „клас“, „предприети мерки“, „подпис“.

2.. Класните ръководители следят вписаните в регистъра случаи и предприемат съответни мерки като взаимодействат с учители.

3. В случаите, при които поведението на детето се отличава с изразени агресивни прояви, снижен контрол върху гнева, склонност да разрешава конфликтни ситуации с насилие Координационният съвет предлага на директора да бъде потърсено съдействие от страна на отдел „Закрила на детето“, Полицията- Детска педагогическа стая и всички останали участници в мултидисциплинарния екип по силата на Координационния механизъм.